

Notitie 'sportstimulering' 2015-2018

'Een leven lang sporten'

Voorwoord

Met genoegen presenteren wij u de notitie 'sportstimulering De Wolden' 'Een leven lang sporten' voor de periode 2015–2018. In deze nota leggen we verbanden tussen het gemeentelijke sportstimuleringsbeleid en het gezondheids- en Wmo-beleid van de gemeente omdat deze terreinen elkaar sterk beïnvloeden.

Elke week beleven vele Woldenaren het plezier van sport en bewegen. Sport en bewegen houdt je fit en gezond en zorgt voor ontmoeting en gezelligheid tussen mensen. Inwoners genieten van het bewegen in de buitenlucht, of vinden juist het competitieve element van sport belangrijk.

Naast het plezier dat sporten oplevert, draagt het bij aan de kwaliteit van leven en daarmee aan een gezond en vitaal De Wolden.

Als wethouder Sport ben ik ontzettend trots op het sportaanbod in onze gemeente. Trots op de diversiteit. Maar bovenal trots op alle vrijwilligers die het mogelijk maken dat dag in dag uit, op een veilige, fijne manier in De Wolden kan worden gesport.

In het najaar van 2013 is het vorige sportbeleid door de gemeenteraad van De Wolden geëvalueerd en zijn de uitgangspunten voor de komende beleidsperiode vastgesteld. De notitie 'sportstimulering De Wolden' die nu voor u ligt is een nadere uitwerking van de door de gemeenteraad vastgestelde uitgangspunten.

Hoofddoel van het sportbeleid blijft om zoveel mogelijk inwoners - ongeacht achtergrond, leeftijd, beperking en financiële situatie - te laten sporten en bewegen in een veilige omgeving met goede voorzieningen op het gebied van sport en bewegen. In georganiseerd en ongeorganiseerd verband.

Jan van 't Zand
Wethouder Sport

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	5
Sport en bewegen in De Wolden	6
Relatie sport met andere beleidsterreinen	9
Sportstimulering in De Wolden 2015-2018	10
Financiën	19

Inleiding

Waarom deze notitie sportstimuleringsbeleid?

Het is alweer vijf jaar geleden dat het vorige sportbeleidsplan voor De Wolden is vastgesteld. In deze tijd is er ontzettend veel gebeurd op sport- en beweeggebied maar ook in de samenleving. Er is, door uitvoering te geven aan het project 'Hard Gras' geïnvesteerd in toekomstbestendige buitensportaccommodaties en mede door het aanstellen van sportfunctionarissen maken nog meer kinderen uit De Wolden structureel kennis met verschillende takken van sport.

In het najaar van 2013 is het sportbeleid 'Sport Beweegt De Wolden 2008-2012' door de gemeenteraad geëvalueerd en zijn de uitgangspunten voor het nieuwe op te stellen sportstimuleringsbeleid vastgesteld.

Vastgestelde uitgangspunten nieuw sportstimuleringsbeleid

- Blijvende inzet op breedtesport, niet op topsport;
- Voldoende beweging en mogelijkheden voor kinderen en jongeren om deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten als basis voor een gezonde leefstijl en voor positief opgroeien. Onder andere door:
 - inzet sportfunctionaris.
 - specifieke aandacht voor gezonde leefstijl door uitvoering te geven aan het project Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) en blijvende aandacht voor alcoholmatiging in de sportkantines.
 - samenwerking met CJG en jongerenwerk als het gaat om pedagogische ondersteuning en advies voor gedrag op en rondom de sportvelden.
- Voldoende beweging en mogelijkheden om deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten voor senioren en mensen met een beperking als basis voor een gezonde leefstijl en participatie;
- Het behouden van sterke sportverenigingen door het aanbieden van verenigingsondersteuning door de sportfunctionarissen;
- Passend subsidiebeleid, door subsidies te gebruiken om specifieke beleidsdoelen te realiseren waarbij sport ingezet wordt als middel voor Wmo- en gezondheidsdoelstellingen.

Wat willen we bereiken?

Waar willen we naartoe met het sportstimuleringsbeleid? De primaire functie van sport en bewegen is gelegen in het plezier dat mensen er aan beleven. De focus ligt hierbij op de georganiseerde sport. Daarnaast hebben we aandacht voor de ongeorganiseerde sport, door daar waar gevraagd, stimulerend en faciliterend op te treden.

Sport wordt ingezet als middel om een positieve bijdrage te leveren aan andere beleidsterreinen zoals gezondheidszorg en Wmo. Bestrijding van overgewicht, het terugbrengen van bewegingsachterstanden en het bevorderen van sociale samenhang spelen hierbij een rol. Extra aandacht en ondersteuning gaat uit naar kinderen/jongeren, senioren en kwetsbaren. Gerichte (jeugd) sportsubsidies en sportfunctionarissen zullen als instrument worden ingezet om kinderen/jongeren, senioren en kwetsbaren meer te laten sporten en bewegen.

Verder zetten we in op sterke, vitale en financieel gezonde verenigingen die een bijdrage leveren aan de doelen van het sportstimuleringsbeleid. De gemeente De Wolden blijft zich inspannen om de vele sportverenigingen in De Wolden te behouden en daar waar nodig te versterken. Dit in de wetenschap dat een sterke verenigingsstructuur een garantie is voor goede prestaties aan de bestuurs- en op het veld. De sportverenigingen zijn een groot en belangrijk onderdeel van de sportinfrastructuur. Naast het bieden van de mogelijkheid om te sporten, hebben verenigingen ook een grote maatschappelijke functie.

Sport en Bewegen in De Wolden

Waarom sport en bewegen?

De inwoners van De Wolden sporten en bewegen in de eerste plaats, omdat ze dat leuk, uitdagend, gezellig, spannend en ontspannend vinden. Wekelijks zijn er vele inwoners van De Wolden direct of indirect betrokken bij sport- en beweegactiviteiten. Sport en bewegen zijn natuurlijke en gezonde activiteiten die over het algemeen een positief effect hebben op hoe iemand zich voelt. En het is leuk om je krachten met anderen te meten en om simpelweg lekker mee te worden.

Gemeente De Wolden hecht veel waarde aan sport en bewegen als basis voor een gezonde en actieve leefstijl. Geen enkele groep mag uitgesloten zijn van sportdeelname. In de afgelopen jaren zijn effectieve sportstimuleringsprojecten opgezet onder regie of uitvoering van de gemeente. Samen met de sportverenigingen, regionale overheden en het bedrijfsleven scheppen we voorwaarden om onze inwoners (meer) te kunnen laten sporten en bewegen. Als gemeente omarmen we daarbij particulier initiatief.

Visie sport en bewegen in De Wolden

Voor iedere Woldenaar is, ongeacht achtergrond, leeftijd, beperking en financiële achtergrond een passend sport- en beweegaanbod in de buurt aanwezig, dat bovendien veilig en toegankelijk is.

Sport is een doel op zich. We willen dat De Wolden een aantrekkelijke gemeente is en blijft om in te kunnen sporten en bewegen. Het uiteindelijke doel is dan ook dat het voor iedere Woldenaar mogelijk is om een leven lang te kunnen sporten en bewegen.

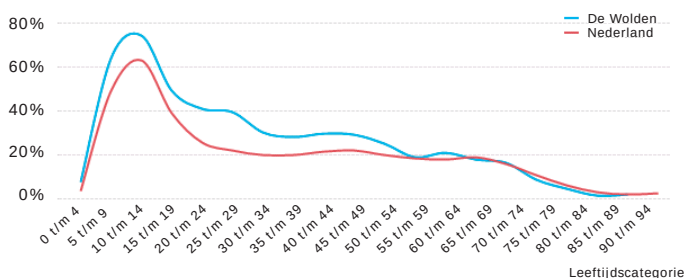
Sport als middel

Daarnaast wordt sport ingezet als middel om andere doelstellingen uit onder andere het Wmo-beleid, volksgezondheidsbeleid en welzijnsbeleid te bereiken. Zo wordt sport ingezet in het kader van gezondheid, om overgewicht en ondergewicht aan te pakken (project Jongeren op Gezond Gewicht) en om een bijdrage te leveren om chronische aandoeningen en ziekten te voorkomen maar ook curatief, om de aandoening te verlichten of dragelijker te maken.

Vooraf vanuit het perspectief van de 'preventieve' gezondheidszorg en vanuit het perspectief van het bevorderen van 'meedoen' in de maatschappij wordt de meerwaarde van sport en bewegen steeds meer

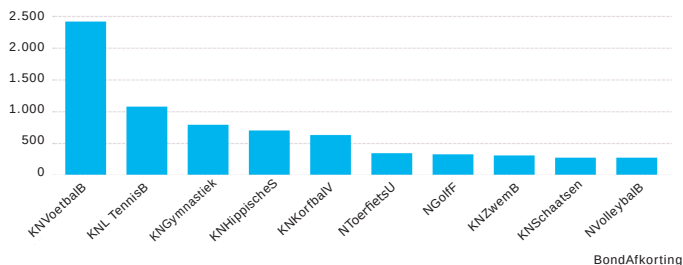
gezien. Sport stimuleert de maatschappelijke participatie. Grote aantallen inwoners van De Wolden zijn actief, als beoefenaar of als vrijwilliger. Over de gehele bevolking genomen is het ledenpercentage 30,6 % in De Wolden. Landelijk ligt dit percentage op 24%. (Bron: KISS-rapportage De Wolden NOC*NSF 2014). (Het Kennis Informatie Systeem Sport is een informatiesysteem voor de sport.)

Vergelijking ledenpercentage gemeente De Wolden en Nederland (2013)

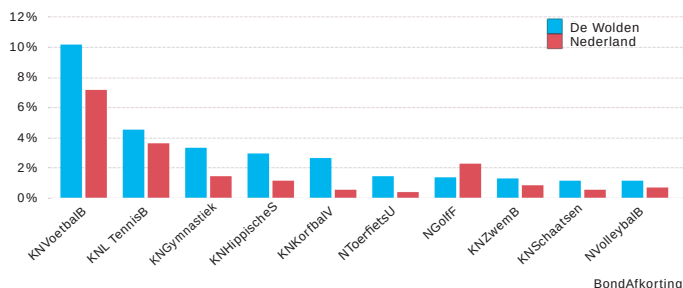

Onderstaande tabel geeft de 10 meest beoefende sporten in De Wolden weer. In de tweede tabel is het ledenpercentage van deze bonden vergeleken met het aandeel dat de top 10 sporten van De Wolden landelijk gezien hebben. (Bron: KISS-rapportage De Wolden NOC*NSF 2014)

Top 10 sporten in de gemeente De Wolden (2013)

Aandeel top 10 sporten in de gemeente De Wolden vergeleken met Nederland (2013)

In De Wolden gebeurt er veel op sportgebied. Zowel qua beweegdeelname, beweegaanbod en sportvoorzieningen scoort De Wolden provinciaal en landelijk goed. (Cijfers zijn terug te vinden in de Nationale Atlas Volksgezondheid van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, www.sportopdekaart.nl).

Sport brengt mensen bij elkaar en bevordert daarmee de sociale cohesie en de integratie van bevolkingsgroepen. Bijvoorbeeld van ouderen en mensen met een beperking. Sport is een terrein om ontmoetingen en interacties tot stand te laten komen: tussen leeftijdsgroepen, culturen en zonder rang of stand.

Sportactiviteiten kunnen preventief worden ingezet om jongeren weerbaar te maken en hen spelenderwijs te leren omgaan met normen en waarden. Het risicogedrag helpen ombuigen en schoolprestaties te verbeteren. In het ideale geval zorgt een vroege aanraking ervoor dat kinderen een actieve en gezonde levensstijl ontwikkelen, waarmee de basis wordt gelegd voor een leven lang sport.

Sport beïnvloedt het zelfbeeld van mensen in positieve zin, bevordert zelfs het geluksgevoel en gaat ziekteverzuim tegen wat de productiviteit bevordert. Daarnaast creëert sport werkgelegenheid en heeft het een economische waarde voor de gemeente via (commerciële) sportaanbieders en top- en breedtesportevenementen zoals CH De Wolden, de wielervedstrijd 'De Ronde van de Wijk', 'Donkere Paardendagen' in Ruinen, De Bikkelloop in Zuidwolde en de Dijkhuizenrun in Ruinerwold.

Sportplatform De Wolden

Het Sportplatform De Wolden behartigt de komende jaren nadrukkelijker de belangen van de Woldense sportverenigingen.

Ook bij de totstandkoming van gemeentelijk sportbeleid wordt het Sportplatform nadrukkelijk betrokken. De voorliggende notitie sportstimulering De Wolden en het subsidiebeleid zijn mede tot stand gekomen door input van het sportplatform De Wolden.

Missie:

Het sportplatform wil een bijdrage leveren aan een gezonde en leefbare gemeente door te streven naar een optimale sportparticipatie.

Visie:

Door het geven van gevraagd en ongevraagd advies wil het sportplatform een bijdrage leveren aan de ontwikkeling (en instandhouding) van een goede, vooruitstrevende sportgemeente, waarin ruimte is voor een veelzijdige en stimulerend sportaanbod, dat mede bijdraagt aan het realiseren van doelen op andere beleidsterreinen.

Overheids- en burgerparticipatie

Vanuit het oogpunt van overheids- en burgerparticipatie liggen er kansen om samen met de verenigingen de verantwoordelijkheden te gaan verleggen. De periode waar we nu voor staan is een periode waarin meer van de (lokale) samenleving wordt gevraagd en waarin keuzes gemaakt moeten worden. Doordat er structureel minder geld beschikbaar is, staan ambities en voorzieningen onder druk. Om voorzieningen in stand te kunnen houden wordt het nog belangrijker om uit te gaan van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van onze inwoners/organisaties. Zo gaat het beheer, onderhoud en de exploitatie van de buitensportaccommodaties over naar sportverenigingen (conform vastgesteld Maatschappelijk accommodatiebeleid), is zwembad Ruinen verzelfstandigd en gaat dat ook gebeuren met de zwembaden in de Wijk en Zuidwolde.

De rol van de gemeente op sportgebied zal er met name één zijn van regisseur. Kerntaken zijn het scheppen van randvoorwaarden in de vorm van:

- voldoende en veilige accommodaties;
- activiteiten ten behoeve van bewegingsstimulering;
- het bevorderen van onderlinge samenhang en samenwerking en het geven van informatie en advies in de vorm van verenigingsondersteuning.

De gemeente zal minder aanspreekbaar zijn op alle problemen van verenigingen en sporters. Daarbij wordt, net zoals op de andere beleidsterreinen, meer uitgegaan van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van verenigingen en landelijke sportbonden.

Inhoudelijke samenwerking De Wolden en Hoogeveen

De gemeente De Wolden en Hoogeveen bekijken op verschillende terreinen naar de meerwaarde van inhoudelijke samenwerking. Op het gebied van verenigingsondersteuning en sportstimulering worden al meerdere zaken samen opgepakt. Hierbij gaat het onder andere om:

- Gezamenlijke organisatie van jaarlijks sportcongres voor basisschoolleerkrachten uit De Wolden en Hoogeveen, gericht op versterken bewegingsonderwijs;
- Organisatie van inhoudelijke thema-avonden voor sportvrijwilligers uit beide gemeenten;
- Organisatie van vijfdaags sportkamp voor kinderen uit gezinnen met een minimum inkomen uit beide gemeenten;
- Gezamenlijk gebruik en uitwisselen van sportmaterialen om dubbele aanschaf te voorkomen;
- Regelmatig contact over lopende projecten, klankborden over succesprojecten, valkuilen etc;
- Diverse gezamenlijke in-company scholingen voor beide teams sportfunctionarissen zoals een EHBO-cursus.

Deze samenwerking wordt in de periode 2015-2018 voortgezet. We gaan kijken waar we de samenwerking kunnen versterken, met behoud van de eigen gemeentelijke identiteit.

Relatie sport met andere beleidsterreinen

Sportstimuleringsparagraaf in relatie tot Wmo- en Volksgezondheidbeleid

Voor het Maatschappelijk accommodatiebeleid, waar ook de sportaccommodaties onder vallen, is in 2012 separaat beleid vastgesteld. Tevens is in 2012 het beleid Recreatie en Toerisme vastgesteld waarbij de link wordt gelegd met de economische waarde van sport. In de nota 'Samen in Beweging 2012-2015' zijn het Wmo- en Volksgezondheidbeleid al in elkaar verweven. In het bijbehorende vastgestelde uitvoeringsprogramma zijn ook actiepunten opgenomen met betrekking tot sportstimulering in relatie tot gezonde leefstijl:

- Voldoende bewegen voor de jeugd als basis voor een gezonde leefstijl;
- Mee (kunnen) doen (ontmoeting, gezamenlijke activiteiten);
- JOGG-gemeente worden;
- Meer bewegen voor ouderen;
- Preventieve ondersteuning jeugd en ouders/verzorgers;
- Vrijwillige inzet gericht op participatie;
- Toegankelijke zorg en gezond van geest;

In deze notitie 'Sportstimulering De Wolden' zetten we sport en bewegen in als middel om een bijdrage te leveren aan de realisatie van doelstellingen op onder andere het terrein van de Wmo en Volksgezondheid.

Rol van sport en bewegen bij de decentralisaties

Per 1 januari 2015 heeft De Wolden er drie grote taken bij gekregen, namelijk de jeugdzorg, een deel van de AWBZ gaat over naar de Wmo en het verzorgen van werk en inkomen wordt uitgebreid voor de inwoners die nu een Wajong uitkering hebben of onder de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) vallen. Dat is de Participatiewet. Op elk van deze onderdelen kan sport een waardevolle betekenis hebben.

Sport en bewegen zijn zaken waar velen plezier aan beleven en het draagt bij aan vele maatschappelijke doelstellingen, waarmee het een preventie-instrument is. Het is de verwachting dat al deze maatschappelijke doelstellingen niet of minder gerealiseerd worden indien de gemeente niet of minder zou investeren in de primaire doelstelling van het gemeentelijk sportbeleid, namelijk het vergroten van de sport- en beweegdeelname van onze inwoners.

Sportstimulering in De Wolden 2015-2018

Het sportstimuleringsbeleid is in dit hoofdstuk uitgewerkt in drie programmalijnen. Elk programma beschrijft het beleid dat wordt ingezet om een bepaalde doelgroep te stimuleren (meer) te (gaan) bewegen en waarom juist die doelgroep deze inzet nodig heeft.

Voordat verder wordt ingegaan op de programma's wordt in dit hoofdstuk eerst aandacht besteed aan het subsidiebeleid en de verenigingsondersteuning. Beide vormen een middel om de programma's mede te realiseren.

Voor veel van de doelgroepen in de drie programmalijnen wordt inzet van sportverenigingen verlangd/gevraagd. Om de doelen in de programmalijnen te kunnen realiseren zijn sterke sportverenigingen nodig met een goede organisatie, actuele kennis en een stevig vrijwilligersapparaat. Gemeentelijke verenigingsondersteuning is erop gericht de verenigingen in De Wolden te ondersteunen om dat te bereiken.

Subsidiebeleid wordt voor de sportaanbieders ingezet om de doelgroepen van de verschillende programmalijnen te bereiken met een sport- en beweegaanbod. Subsidie is daardoor één van de middelen die kan worden ingezet ten behoeve van het behalen van de doelen in de programmalijnen.

Verenigingsondersteuning

Wat willen we bereiken?

Sterke, vitale en financieel gezonde verenigingen die een bijdrage leveren aan de doelen van het sportstimuleringsbeleid, met als uitgangspunt dat de sportverenigingen zelf verantwoordelijkheid blijven nemen.

Zoals al eerder beschreven, heeft sport en bewegen een nauwe samenhang met en/of is van invloed op vele andere maatschappelijke terreinen. De sportverenigingen zijn een groot en belangrijk onderdeel van de sportinfrastructuur. Naast het bieden van de mogelijkheid om te sporten, hebben verenigingen ook een grote maatschappelijke functie. Zo kent sport het grootste aantal vrijwilligers en speelt de verbinding (iedereen moet kunnen meedoen) een grote rol. Sport is een onmisbare factor bij de ontwikkeling van een gezonde, levendige, sociale en aantrekkelijke gemeente. Sportverenigingen spelen hierin een belangrijke rol. De gemeente rekent op sportverenigingen

als het gaat om het mede aanpakken van sociaal-maatschappelijke problemen en gezondheidsachterstanden.

Door allerlei ontwikkelingen wordt het steeds moeilijker om als sportvereniging goed te kunnen blijven functioneren. Aan de ene kant worden steeds meer eisen aan sportverenigingen gesteld terwijl aan de andere kant bijna alle verenigingen te maken hebben met een vrijwilligerstekort.

Wat doen we daarvoor?

Door verenigingen te ondersteunen wil de gemeente De Wolden de zelfredzaamheid en de maatschappelijke waarde van de sportverenigingen verder verhogen. Dat willen we doen door de verenigingen de mogelijkheid te bieden om ondersteuning aan te vragen gericht op het verbeteren van de interne organisatie en het beter benutten van kansen in de omgeving van de vereniging. Wij bieden algemene verenigingsondersteuning (werving en behoud van vrijwilligers, scholingstrajecten, aanbod specifieke doelgroepen en management en organisatie trajecten) en maatwerkondersteuning indien een probleemsituatie dit noodzakelijk maakt. Hierbij moet duidelijk zijn dat de vereniging zelf geen oplossing kan vinden en dat deze ondersteuning ook niet geboden kan worden door sportbonden.

De gemeente De Wolden blijft zich inspannen om de vele sportverenigingen in De Wolden te behouden en daar waar nodig te versterken.

Dit in de wetenschap dat een sterke verenigingsstructuur een garantie is voor goede prestaties aan de bestuurstaafel en op het veld. Bij een goede verenigingsstructuur horen ook goede en voldoende accommodaties. Met de uitvoering van het project 'Hard Gras' is hier voor de buitensport invulling aan gegeven.

Daarnaast worden er door de gemeente structureel diverse bijscholingscursussen aangeboden voor de Woldense sportverenigingen, met als doel, sterke, vitale en financieel gezonde verenigingen. Het gaat hierbij onder andere om de volgende cursussen: de cursus 'meer vrijwilligers in korte tijd', 'trainen en coachen van 6-12 jarigen', 'kaderscholing senioren-sport', 'trainen en coachen van pubers' en coachen op sociaal gedrag.

De sportfunctionarissen zijn beschikbaar om in overleg met sportverenigingen en maatschappelijke organisaties problemen nader te verkennen en nieuwe oplossingen te bespreken. Naast de gemeente hebben ook de overkoepelende landelijke

organisaties zoals NOC*NSF en de grote sportbonden een verantwoordelijkheid ten aanzien van het ondersteunen van de sportverenigingen.

Subsidiebeleid voor sport

Wat willen we bereiken?

Het stimuleren van sport en bewegen onder alle inwoners van De Wolden, in het kader van een gezonde leefstijl, participatie en veilig opgroeien, waarbij speciale aandacht is voor jeugd, ouderen en mensen met een beperking. De focus ligt op breedtesport, niet op topsport.

Subsidie is een middel om andere partijen te stimuleren om de gemeentelijke doelen te verwezenlijken. Dit geldt ook voor subsidie voor sportaanbieders ten behoeve van sport en bewegen.

De laatste jaren wordt het belang en de maatschappelijke waarde van sport steeds meer erkend. Sport wordt gezien als een waardevol middel om beleidsdoelstellingen op andere terreinen te realiseren.

Vanuit het perspectief van de 'preventieve' gezondheidszorg en vanuit het perspectief van het bevorderen van 'meedoen' in de maatschappij wordt de meerwaarde van sport steeds meer ingezien.

De sportsubsidies die momenteel jaarlijks worden verstrekt zijn een bijdrage per jeugdlid. De huidige sportsubsidies worden verstrekt om de jeugdsportstimulering te bevorderen. Overige gemeentelijke doelen worden niet verwezenlijkt door de huidige subsidiesystematiek.

We kiezen daarom ervoor om het huidige subsidiebeleid om te buigen. Het betreft geen bezuiniging. Het huidige budget blijft behouden voor sportstimulering.

Wat gaan we daar voor doen?

In samenspraak met Sportplatform De Wolden is bepaald om het nieuwe subsidiebeleid voor sport aan te laten sluiten op gemeentelijke doelstellingen, onder andere op het gebied van de Wmo en volksgezondheid. De subsidies worden ingezet om specifieke beleidsdoelstellingen te helpen realiseren waarbij sport ingezet wordt als middel voor Wmo- en volksgezondheidsdoelstellingen.

In het nieuwe subsidiebeleid kan er subsidie beschikbaar worden gesteld voor sportieve activiteiten gericht op:

- Sportstimulering;
- Deskundigheidsbevordering;
- Gezonde leefstijl;
- Senioren en inwoners met een beperking;
- Welzijn en zorg;
- Brede school ontwikkeling.

Een specifieke uitwerking van de sportsubsidies vindt u terug in de beleidsregels 'subsidieverlening sportstimulering De Wolden' op dewolden.nl/sport.

Programma 1 Kinderen en jongeren

Wat willen we bereiken?

Het verhogen van het percentage gezond gewicht onder alle kinderen en jongeren van 0 tot 19 jaar in De Wolden van 81,2% in 2014 naar 84% in 2018 door middel van het bevorderen van een sportieve en gezonde leefstijl.

Kinderen en jongeren bewegen, spelen en sporten van nature graag. Toch komt de natuurlijke bewegingsdrang steeds meer onder druk te staan. Verkeer op straat, computerspelletjes en televisie zorgen voor steeds meer bewegingsarmoede in onze samenleving. Daardoor doen veel kinderen (te) weinig bewegingservaring op en ontstaan motorische achterstanden of beperkingen. De basis van een leven lang sport en bewegen wordt gelegd in de jeugdijaren. Er is een grotere kans op blijvende sportbeoefening als op jonge leeftijd is begonnen met sport en bewegen.

Overgewicht en obesitas

Volgens het meest recente themarapport 'Overgewicht en obesitas in Drenthe' van GGD Drenthe zit De Wolden in de groepen 2 en 7 van het basisonderwijs met betrekking tot overgewicht en ernstig overgewicht onder het Drents gemiddelde. Als een kind overgewicht heeft, heeft hij of zij op latere leeftijd ook vaak overgewicht en is er meer kans op diabetes en hart- en vaatziekten. Daarnaast zitten gezonde kinderen vaak lekkerder in hun vel, hebben vaak meer plezier en worden minder gepest dan kinderen die overgewicht hebben.

Vergelijk De Wolden en Drenthe

- 11,3% van de Woldense kinderen in groep 2 heeft overgewicht, 1,4% heeft ernstig overgewicht
- In Drenthe is dit 11,9% en 2,8%
- 13,4% van de Woldense kinderen in groep 7 heeft overgewicht, 1,6% heeft ernstig overgewicht
- In Drenthe is dit 15,2% en 2,6%
- 16,1% van de Woldense jongeren in klas 2 heeft overgewicht, 1,3% heeft ernstig overgewicht
- In Drenthe is dit 17,1% en 3,2%

Ondanks het feit dat het percentage Woldense kinderen met overgewicht onder het Drents gemiddelde zit blijven we, gezamenlijk met de betrokken organisaties (onderwijs, CJG, sportverenigingen, etc.) door projecten zoals JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht) en de Gezonde School inzetten om ongezond gewicht te voorkomen en te bestrijden.

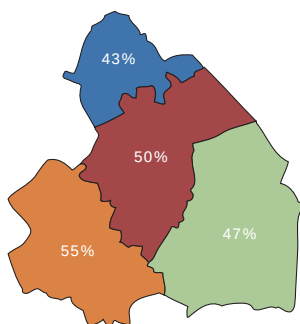
Groep			Gewichtscategorie		
			Ondergewicht	Normaal gewicht	Matig overgewicht
groep 2	2011-2012			87,8%	10,4%
	Schooljaar 2012-2013			85,0%	12,6%
	2013-2014			87,3%	11,3%
	Totaal			86,8%	11,4%
groep 7	2011-2012		4,9%	79,5%	14,0%
	Schooljaar 2012-2013		5,7%	81,3%	11,7%
	2013-2014		5,2%	79,8%	13,4%
	Totaal		5,3%	80,3%	13,0%
klas 2	2011-2012		3,7%	81,8%	12,5%
	Schooljaar 2012-2013		6,2%	81,3%	11,8%
	2013-2014		5,5%	77,1%	16,1%
	Totaal		5,1%	80,0%	13,5%

Nederlandse Norm Gezond Bewegen

De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) normeert de gewenste hoeveelheid lichaamsbeweging vanuit gezondheidskundig oogpunt. Om een goede gezondheid te behouden, is het gewenst om dagelijks één uur ten minste matige lichamelijke activiteit waarbij twee keer per week kracht-, lenigheid- en coördinatieoefeningen voor het verbeteren of handhaven van de lichamelijke fitheid.

In 2012 voldeed 49% van de inwoners van Drenthe aan de NNGB. Geconcludeerd kan worden dat het percentage inwoners dat aan de NNGB voldoet vrij stabiel is. In 2010 voldeed namelijk 50% van de inwoners van Drenthe aan deze norm. In 2008 lag dit percentage nog op 41%. In de regio's zijn de onderlinge verschillen klein. In de regio Zuidwest Drenthe voldoet 55% aan de norm.

Het figuur hiernaast toont de NNGB in de vier Drentse regio's in 2012 (bron: Drentse sportmonitor 2012).

Wat gaan we daarvoor doen?

Sportfunctionarissen

Met de landelijke regeling Impuls Brede scholen Sport en Cultuur (combinatiefuncties) wordt de samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen nog verder versterkt en wordt de diversiteit van het school- en naschoolse aanbod vergroot. De sportfunctionarissen bieden, in het kader van het 'Netwerk Brede school De Wolden' een structureel (na) schoolsport- en beweegaanbod aan en voeren dit gezamenlijk met Woldense sportverenigingen ook uit.

Door de inzet van de sportfunctionarissen en de samenwerking en afstemming met de sportverenigingen, scholen en kinderopvang is er een groot dagelijks aanbod van (na)schoolse sport- en beweegactiviteiten in De Wolden. Hierdoor willen we onder andere het aantal kinderen/jongeren dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen minimaal handhaven.

Voor veel kinderen is sport en bewegen geen natuurlijk onderdeel van het leven. Voor deze groep kinderen is speciale inzet en een extra stimulans nodig. Door gerichte inzet van de sportfunctionarissen tijdens het reguliere bewegingsonderwijs wordt getracht om het aantal kinderen dat niet meedoet aan een regulier sportaanbod te verlagen.

De komende periode gaan de sportfunctionarissen de samenwerking met sportverenigingen intensiveren. Dit zal onder andere geschieden door regelmatig aan te sluiten bij bestuursvergaderingen van Woldense sportverenigingen. Hierdoor kunnen ze nog beter achterhalen waar de behoefte ligt van verenigingen.

Bewegingsonderwijs

De sportfunctionarissen worden in principe niet ingezet om voor het primair onderwijs de beweglessen te verzorgen. Zowel het aantal uren bewegingsonderwijs als het in dienst hebben van een vakleerkracht is in beginsel een verantwoordelijkheid van het primair onderwijs. Aangetoond is dat de kwaliteit van het bewegingsonderwijs wordt verhoogd wanneer een vakleerkracht wordt ingezet. Lang niet alle scholen in De Wolden hebben een vakleerkracht bewegingsonderwijs.

In het bestuursakkoord voor de sector primair onderwijs (in juli 2014 gesloten tussen de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de PO-Raad) is afgesproken dat scholen zich committeren om minimaal twee lesuren per week bewegingsonderwijs te bieden. In De Wolden wordt de komende jaren ingezet, door zowel de gemeente evenals het onderwijs, om geen onbevoegde groepsleerkrachten bewegingsonderwijs meer voor de klas te zetten. Daarnaast wordt binnen het primair onderwijs in De Wolden onderzocht of er extra vakleerkrachten bewegingsonderwijs kunnen worden aangesteld. Hierbij wordt gekeken of de sportfunctionarissen ook mede de rol van vakleerkracht bewegingsonderwijs kunnen invullen.

Daarnaast gaan de sportfunctionarissen de groepsleerkrachten bewegingsonderwijs adviseren en ondersteunen bij het aanbieden van kwalitatief goed bewegingsonderwijs. De sportfunctionarissen laten door het geven van gastlessen de leerkrachten zien hoe op een kwalitatieve en uitdagende manier een gymles gegeven kan worden.

sportfunctionarissen De Wolden

Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)

Het is belangrijk dat de jongeren naast alle sport- en beweegactiviteiten ook een actieve en gezonde leefstijl krijgen. Naast het stimuleren om te gaan bewegen zal er dus ook voorlichting worden gegeven over een gezonde leefstijl.

Gemeente De Wolden is sinds 2013 officieel JOGG gemeente. JOGG betekent Jongeren Op Gezond Gewicht. JOGG heeft als doel een gezonde omgeving en een gezonde jeugd. Het idee achter JOGG is dat iedereen in een stad, dorp of wijk zich in zet om gezond te eten en bewegen voor jongeren gemakkelijk en aantrekkelijk te maken. Om de JOGG gedachte kracht bij te zetten zijn er in 2015 lokale ambassadeurs aangesteld die zich in zijn of haar dorp gaan inzetten om inwoners te stimuleren om (meer) te gaan bewegen en gezond te eten.

JOGG is een paraplu waardoor we meer kunnen bereiken voor, met en door de jeugd zelf. Te denken valt aan activiteiten die de sportfunctionarissen al organiseren en de inzet vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin, Stichting Welzijn De Wolden, jeugdgezondheidszorg en kinderopvang.

Deelname aan het JOGG-programma is mede opgenomen in het Volksgezondheidsbeleid van De Wolden. Met bijvoorbeeld scholen, winkeliers, sportverenigingen en het Centrum voor Jeugd en Gezin - willen we ons inzetten om gezond eten en bewegen voor jongeren gemakkelijk en aantrekkelijk te maken.

Onder andere door het project Jongeren Op Gezond Gewicht zetten we de komende jaren in op reductie van het aantal kinderen/jongeren met overgewicht.

Het hoofddoel van JOGG De Wolden is: het verhogen van het percentage gezond gewicht onder alle kinderen en jongeren van 0 tot 19 jaar in De Wolden van 81,2% in 2014 naar 84% in 2018 door middel van het bevorderen van een sportieve en gezonde leefstijl.

Gezonde School

Een school die op een structurele en samenhangende manier aan de gezondheid van leerlingen en het team werkt, noemen we een Gezonde School. De Gezonde School-aanpak is de praktische werkwijze om scholen daarbij te ondersteunen. De aanpak gaat uit van wat de school al doet, versterkt wat er al gebeurt en sluit aan bij wensen en behoeften van de school.

Wij gaan inzetten op het aanbieden van een gezonde leefomgeving aan kinderen in de basisschoolleeftijd door scholen te ondersteunen bij een structurele en planmatige aanpak van hun gezondheidsbeleid. Dit wordt gedaan door te ondersteunen bij het behalen van het vignet Gezonde School en de daadwerkelijke uitwerking van de vignetvoorwaarden op korte en lange termijn.

De sportfunctionarissen gaan scholen informeren over de mogelijkheden en meerwaarde van het vignet Gezonde School. Samen met de scholen wordt een aanvraag gedaan in combinatie met het voorwerk voor het voldoen aan de voorwaarden. Als vervolg daarop worden scholen ondersteund bij de uitvoering, evaluatie, doorontwikkeling en borging van de aangevraagde vignetonderdelen.

Programma 2 Seniorensport **Wat willen we bereiken?**

Senioren moeten voldoende keuze hebben uit een voor hen passend sport- en beweegaanbod. Senioren worden gestimuleerd om deel te (blijven) nemen aan structureel beweegaanbod.

In De Wolden neemt het aantal ouderen de komende jaren toe (bron: ABF Research – Primos prognose).

Het sporten en bewegen bij de sportvereniging wordt vaak minder naar mate men ouder wordt. Het aanbod en/of de tak van sport sluit vaak niet meer aan bij de wensen en mogelijkheden van de senioren. Vooral de jongere generatie ouderen die opgegroeid is met actieve sportbeoefening (55+) verdient aandacht. Deze veelal bij sportvereniging en sportscholen deelnemende doelgroep vragen om een aangepast aanbod, in tijd, plaats en vorm. Daar moeten vooral de sportverenigingen een uitdaging in zien. Daarnaast is deze groep ook van belang in het kadervraagstuk (bestuurders en trainers) van de georganiseerde sport. Een andere steeds groeiende groep betreft de ouderen van boven de 65 jaar. Zij hebben belang bij het in beweging blijven om daarmee de sociale en fysieke zelfredzaamheid te waarborgen en te stimuleren.

Senioren moeten voldoende keuze hebben uit een voor hen passend sport- en beweegaanbod. De groei van deze doelgroep biedt grote kansen voor aanbieders zoals sportverenigingen. In samenwerking met sportbonden moeten de verenigingen worden geïnformeerd over de mogelijkheden voor passend sport- en beweegaanbod voor deze doelgroep.

Naast het bewegen en de gezondheid is het sociale aspect voor deze doelgroep erg belangrijk. Bij het stimuleren om (meer) te gaan bewegen moet hiermee dus rekening worden gehouden. Bovendien bereiken we daardoor niet alleen de gezondheidsdoelstellingen maar ook nog eens op het sociale vlak (Wmo), waardoor men langer zelfstandig kan blijven en minder snel een beroep doet op zorg. Daarnaast draagt sport en bewegen bij aan een zinvolle dagbesteding. Senioren moeten kunnen blijven meedoen aan de maatschappij.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samen met de doelgroep, de sportverenigingen en externe maatschappelijke partners (o.a. Stichting Welzijn De Wolden, SportDrenthe, GGD) wordt een passend sport- en beweegaanbod gecreëerd.

De komende beleidsperiode worden meer gerichte en vernieuwende activiteiten met betrekking tot sport en bewegen ontwikkeld voor en met senioren en voor mensen die van huis uit niet gewend zijn om te bewegen. Hiervoor worden sportverenigingen, sportfunctionarissen, ouderenwerkers van

Welzijn De Wolden, SportDrenthe, de GGD en de gemeente gezamenlijk betrokken om hun expertise in te zetten om de doelgroep te bereiken.

Het nieuwe subsidiebeleid voor de sport is er mede op gericht om sportverenigingen te stimuleren vernieuwend sportaanbod te laten aanbieden voor diverse doelgroepen. Hier vallen ook specifiek op senioren gerichte (preventie)activiteiten onder zoals het aanbieden van rollator-, valpreventie- en e-bikecursussen.

Door het aanstellen van een extra sportfunctionaris sport wordt extra sportaanbod georganiseerd waar extra vraag of beperkt aanbod is. Onderzocht wordt hoe sport en bewegen ouderen kan helpen bij het langer vitaal en zelfstandig meedoen aan de maatschappij.

Reguliere sportaanbieders worden ondersteund bij het aanbieden van een specifiek aanbod voor ouderen.

Programma 3 Sport en bewegen voor specifieke doelgroepen

Wat willen we bereiken?

Iedereen moet op zijn op haar manier kunnen meedoen aan sport- en beweegactiviteiten. De gemeente stelt zich ten doel de mogelijkheden voor sporten en bewegen voor mensen met een beperking te vergroten en betreft daarbij de sportverenigingen en relevante organisaties.

Bij de voorgaande programma's was de leeftijdscategorie het uitgangspunt. Dit programma richt zich op specifieke doelgroepen die niet (altijd) leeftijdsgebonden zijn. Het gaat hier om kwetsbare groepen die om verschillende redenen minder (kunnen) bewegen en/of meedoen aan de maatschappij. Voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke handicap blijkt dat in de praktijk vaak moeilijk.

Dit programma richt zich vooral op de doelstellingen vanuit de Wmo zoals bijvoorbeeld het integreren van mensen met een beperking binnen reguliere groepen en verenigingen als sporter, maar ook als vrijwilliger. Verenigingen moeten worden geholpen bij het creëren van doelgroepgericht aanbod. De genoemde doelgroep moet kunnen blijven meedoen aan de maatschappij. Doormiddel het nieuwe subsidiebeleid kunnen verenigingen een financiële bijdrage ontvangen om voor deze doelgroep aanbod te creëren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Jeugdsportfonds Drenthe

Het Drents Jeugdsportfonds creëert sportkansen voor kinderen van 4 tot 18 jaar die om financiële redenen geen lid kunnen worden van een sportvereniging. Voor die kinderen betaalt het jeugdsportfonds de contributie en in bepaalde gevallen de attributen. De contributie wordt rechtstreeks betaald aan de sportvereniging. Via intermediairs (sportfunctionarissen, leraren basisonderwijs, jongerenwerkers, maatschappelijk werkers, huisarts, sociaal team) kan een beroep gedaan worden op het Jeugdsportfonds Drenthe om zo de kinderen die in deze doelgroep vallen toch bij een Woldense sportvereniging te kunnen laten sporten. Gemeente De Wolden heeft zich in het voorjaar van 2014 aangesloten bij het Jeugdsportfonds Drenthe.

Aangepast sport

Eén van de doelstellingen van sportstimuleringsbeleid is bewegen voor iedereen mogelijk te maken. Voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke handicap blijkt dat in de praktijk vaak moeilijk. Sport en bewegen draagt voor hen bij aan een grotere mobiliteit, vitaliteit en algeheel gevoel van

welzijn. Daarom worden er gemeente brede acties opgezet om knelpunten weg te nemen en vraag en aanbod samen te brengen. Door het sterk uiteenlopende niveau van de doelgroep is het echter onmogelijk hier met één interventie aan te werken. Daarom wordt maatwerk geboden waarbij de sportfunctionarissen in samenspraak met zorginstelling sport- en beweegactiviteiten zal gaan aanbieden.

Het blijkt voor een plattelandsgemeente als De Wolden moeilijk om de doelgroep daadwerkelijk naar lokale activiteiten toe te leiden. Het aantal mensen met een beperking is in De Wolden relatief laag, en de diversiteit van de beperking maakt het lastig om een passend sportaanbod te bieden. Daarom is provinciaal in kaart gebracht wat de sport- en beweegaanbod is voor deze doelgroep. Hierbij kan worden aangesloten bij het programma Special Heroes. Dat programma laat kinderen met een beperking ervaren hoe leuk sporten en bewegen kan zijn. Het is een sportstimuleringsprogramma voor leerlingen in het speciaal onderwijs. Ook voor hen wordt sporten met anderen gewoon.

Sportwijzer

In 2014 heeft een inventarisatie plaatsgevonden bij ruim 1600 sport- en beweegorganisaties in Drenthe om sport- en beweegmogelijkheden voor mensen met een beperking en voor valide senioren in kaart te brengen met als resultaat een digitale Sportwijzer. Een website met het volledige sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking en valide senioren. Dit maakt het voor deze doelgroep makkelijker om een sportvereniging te vinden in hun buurt met een passend sport- en beweegaanbod. In de loop van 2015 wordt de website verder uitgebreid met informatie over bijvoorbeeld de toegankelijkheid van accommodaties en de kwaliteit van het lesgevend kader. de digitale Sportwijzer door iedereen te bekijken op www.drenthe-beweegt.nl/sportwijzer.

Financiën

Wat is er beschikbaar

Met het beleidsterrein sport is veel geld gemoeid. Denk alleen maar aan de exploitatie van sportaccommodaties en zwembaden en het verstrekken van sportsubsidies.

Deze financiële paragraaf beperkt zich echter tot de kosten die verband houden met sportstimulering.

In het kader van de regeling Sport en bewegen in de buurt/Brede impuls sportfunctionarissen zijn door het Rijk middelen beschikbaar gesteld waarbij met behulp van cofinanciering een invulling gegeven moet worden aan de inzetbaarheid van sportfunctionarissen in De Wolden. De totale kosten voor de sportfunctionarissen (2,9 fte.) bedragen € 144.000. Het Rijk financiert 40% van de sportfunctionarissen en de gemeente moet zelf 60% cofinanciering organiseren.

We hanteren voor de beleidsperiode 2015-2018 de volgende financiële kaders per jaar:

	Begroting
Breedtesportactiviteiten	€ 25.800
Impuls sportfunctionarissen	€ 144.000
Subsidiebeleid sport	€ 46.100
Totaal	€ 215.900

